

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Vota de quibus est aliqua major controversia ian per Bullam commutari
queant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

gente confitenda, vel ad suum parentem ibi ægotantem adiuvandus. Hæc inquam vota, cum non sint ad loca Hierosolymitana Sancta, non sunt reservata, unde sunt per bullam commutabilia.

9. Idem dic, si votum eiusdem Hierosolymitanæ Peregrinationis sit vere conditionale, vel pœnale propter rationes adductas n. 4.

Dua Notationes facientes ad prædicta.

10. Duo tandem diligenter notari velim. Primo, qualitates quasdam annexas his reservatis votis posse per bullam commutari v. g. Novisti Peregrinationem Hierosolymitanam pedestrem, vel mendicando in itinere, vel sine magno comitatu, potest confessarius per bullam electus has circumstantias sibi commutare, modo interim persistet ipsa Peregrinationis substantia, quia hæc est reservata, nequaquam illæ.

11. Nota Secundo. Cur quando dicimus votum conditionale commutari per bullam posse, addimus illud (*vere conditionale*). Ratio enim est, quia non raro, quantvis in modo loquendi addit in tuo voto illud (*si*) tamen non semper significat conditionem, sed tempus, atque æquivaleret particulæ, quando, vovet v. g. si convalesceris, si Pater tuus incolomis domum redierit, si tua soror honeste nupserit, vovet, inquam ire Hierosolymam, vel religionem te addicere, vel castitatem perpetuam saltem rectam custodire. Aio, si sensus sit verè conditionatus in hunc modum *Voveo, si hæc prædicta mihi concesserit Deus, Religionem, Peregrinationem, Castitatem*, erunt, eiusmodi vota commutabilia: at si sensus sit hic alius, *Voveo, quando ego convalescero, quando meus pater redierit, quando mea soror honeste nupserit, &c.* hæc non erunt vota conditionata, sed absoluta pro præfixo tempore, quare nequaquam commutationis favore gaudebunt.

§. III. Vota de quibus est aliqua maior controversia, an per bullam commutari queant? Vota coniugii.

1. Prima controversia est de voto perfectæ castitatis emissio à coniuge, an sit reservatum, ac proinde neutiquam commutabile per bullam.

Respondeo. Certum est, si votum hoc fuit à coniuge emissum ante initium matrimonium, esse reservatum, etiam post matrimonium initum, siquidem ex matrimonio naturam non mutat; & ipse quidem peccavit matrimonium contrahendo, licet propter ius bona fide ab alio coniuge acquisitum, possit debitum reddere, at petere quidem non potest; & quamvis iuxta probabilior sententiam possit Episcopus, & forte Mendicantes per sua privilegia dispensare humo, ad petendum debitum, dumtaxat dum coniux vivit, tamen nec ad hoc, nec ad totum votum commutandum bulla quidquam potest, quia id esset Bullæ potestatem extendere ad vota per Pontificem excepta.

2. At, si sit sermo de voto castitatis, quod forte coniux emitat dum est in matrimonio, quinque modis emitti ab ipso possit. Primo ab altero absque licentia alterius Coniugis. Secundo, ab altero cum licentia alterius. Tertio, ab utroque sine mutua, licentia. Quarto, ab utroque cum mutua licentia, non per modum contractus, quo quisque cesserit iuri suo petendi. Et in his quatuor potest bulla, quia si cum licentia, si sive absque ea cum alter, qui cedit licentiam, non se privaverit iure suo, ut in his quatuor modis supponimus, remanet, votum non esse perfectæ, & absolute castitatis. Verum Quinto modo, si votum castitatis emitatur ab utroque sed mutua licentia, & per modum contractus quo quisque iuri suo cedit, cum iam sit votum perfectæ castitatis, reservatum erit, & incommutabile.

Notat tamen Sanchez, l. 9. matr. d. 37. n. 13, si dicti coniuges remittant sibi, & acceptent mutuam cessionem iuris petendi, & reddendi debitum, posse per bullam tunc, ejusmodi votum commutari, siquidem quod re-

manet, votum integrum castitatis non est. Sed ad rem, sic requirendo peccare graviter coniuges, quia ut supponimus, contra votum operantur.

Votum strictioris Religionis, & quoad tempus.

3. Secunda controversia, an per bullam commutari queat votum religionis strictioris in laxiorem, ut nunc, quoad tempus præfixum à vovente, hoc est quoad dilationem ingressus.

Respond. utrumque posse per se, quia ut supra vidimus, circumstantiæ extrinsecæ non sunt reservatæ.

4. Dixi (per se) nam si in laxiore non viget obsecrantia Regularis, & dilatio temporis sit tanta, ut votum periculo exponatur votum non implendi, tunc in rebus casu poterit aliquid bulla, ut nec Episcopus, qui esse commutare substantiam voti, & ita tenent Sanchez, l. 1. d. 9. n. 19 & l. 4. sum. c. 40. n. 76. & Cast. 3. ar. 11. d. 4. q. 11.

Votum Religionis Militaris.

5. Tertia controversia. An votum Religionis Ordinum Militarium possit commutari per Bullam? Respondeo votum Religionis Militaris Sancti Ioannis Hierosolymitani (cuius Religiosi Melitenenses vulgo appellantur) non posse, quia hæc est in omnium sententia vota religio. Aliarum vero, puta S. Iacobi, Alcantaræ, Calatravæ &c. posse probabiliter; quia in multorum sententia probabili, hæc non sunt, saltem hodie vere religionis, quamvis in aliorum probabili, & fortasse probabiliori sententia, etiam hodie, sint. Lege Speculum, par. 1. d. 2. alioque ab eodem citatos.

Excipe Regulares ex his Ordinibus; nec mirum, quia hi sunt veri Religiosi &c. ut Andreas Merdo in app. ad bul. dil. c. 31. n. 118.

Votum sub distinctione.

6. Quarta controversia est huiusmodi. Quamvis conveniant Primo Doctores, si tu voveas sub distinctione duo vota reservata, v. g. voveas vel castitatem, vel Religionem, conveniant, inquam, tunc neutrum posse per bullam commutari, quia utrumque est reservatum, & quamvis Secundo, conveniant, si voveas sub disjunctione duo vota, quorum alterum sit reservatum, alterum non, ut si voveas, vel ieiunare per aliquot annos, vel castitatem; conveniant, inquam, utrumque posse commutari per bullam, quia tunc propter illam libertatem, quam habes eligendi Ieiunium, non est castitas perfecte, & absolute promissa; Controversia tamen est inter illos, an facta à te electione reservati, quando licet, tu omisis ieiunium, elegisti partem illam voti, que erat castitatis (sine novo voto ipsius, ut semper supponimus) an inquam, possit per bullam prædictæ castitatis votum commutari.

7. Respond. Esse reservatum, atque adeo commutari per bullam non posse, docet Sanchez, l. 8. matr. d. 9. n. 14. & in sum. l. 4. c. 40. n. 43. Ratio est, quia inquit, facta electione illius, iam Deus, qui electionem vidit, illum acceptavit, ergo iam remanet esse à Deo acceptatum votum integræ castitatis.

Non esse reservatum, sustinet, si attente legas, Sanch. de voto c. 2. n. 3. & Castropalus l. 3. d. 2. p. 11. n. 6. Ratio est, inquit, quia illa electio non est votum, sed mera voluntas, & propositum illam partem servandi; ergo votum remanet, ut erat prius, punit cum imperfectione, quam habebat, ergo non perficitur tale. Hæc sententia est n. 4. probabilior.

Ex qua fit, ut si pars altera non reservata fuerit relicta impossibilis, evadet v. g. prædictus votus imponens ad ieiunandum, non propterea voti illa pars altera, quæ est castitatis evadit reservata, quia illa impossibilitas non mutat votum, seu voti imperfectionem, sub qua

erat antea; Et ita tenent Suar. l. c. Sanch. aliique apud Dian. p. 1. r. de bull. resl. 74.

Votum reservatum sed dispositum.

8. Quinta controversia. Vovi castitatem absolute sed quia obtinui rite dispensationem à Pontifice, is mihi imposuit, ut loco voti, jejunarem semel in Hebdomada, vel quid simile, quæro, an hoc jejunium possit per bullam mihi commutari.

Respond. Non posse quia est reservatum, putant multi Canonistæ apud Sanch. l. 8. matr. disp. 9. num. 20. ex causatione, quod subrogatus fortitur naturam ejus, cui subrogatur. Posse, quia non est reservatum putat Sanch. Suar. Less. Trull. aliique apud Bardi, p. 2. r. 7. c. 2. n. 79. quia materia reservata jam fuit à Pontifice in materiam non reservatam translata. Ad rationem Canonistarum dic, subrogatum naturam ejus, cui subrogatur fortiri in intrinsicis, & in honestate operis, atque, ut res sit proportionata, & æqualis, vel quasi, non vero in extrinsecis, ex quibus est reservatio, quæ valde per accidens conjungitur cum illa materia. Hæc posterior sententia est probabilior.

9. Quid si in hoc casu ego per multum tempus omisi jejunium, (sane cum peccato) reviviscitne in me votum castitatis? Nam si non reviviscit, prodit, bulla, ut per illam dictum jejunium in aliud opus mihi commutari queat.

10. Respondeo. Redire sentit Rodriq. in add. ad bull. §. 9. num. 118. siquidem votum, ait, fuit commutatum sub conditione præstandi jejunia, conditione ergo hæc nequaquam posita, votum castitatis commutatum non intelligitur.

Non redire, docent Sanch. l. 8. matr. d. 9. n. 21. aliique (cum quibus sentio) quia falsum est, votum fuisse à Pontifice commutatum sub ea conditione, hujus enim conditionis nulla fit mentio in dispensationis, seu commutationis rescripto; quare votum illud fuit extinctum ejusque obligatio translata fuit in aliam materiam non reservatam.

11. Urges si fuit extinctum, cur vovens potest, relicta dispensatione, vel commutatione, reverti ad prius votum.

Respond. Hanc difficultatem dissolvit lib. 8. in Decal. lib. 3. in decal. c. 16. §. 7. n. 4. ac dixi versionem hanc solum concedi ex benignitate Dei. Locum relege.

Communitio voti reservati in aliud reservatum; vel in opus præstantius.

12. Sexta controversia. Vovi Peregrinationem Hierosolymitanam v. g. Potestne Confessarius à me per bullam electus ejusmodi votum reservatum, vel in opus aliquod melius, & præstantius v. g. in votum castitatis, vel in subsidium belli contra infideles, mittendo centum v. g. homines propriis expensis, & viginti millia aurorum, atque loco laboris proprii tolerandi peregrinationis molestias; jejunare quotidie per annum; quæ duo, nimirum castitas, vel ejusmodi subsidium ita præstitum, sunt opera sine dubio præstantiora, quam ipsa mera Peregrinatio.

Respond. Posse, putat Aragonius 2. 2. §. 88. art. 12. quia non debet impediti melius bonum, quod magis libenter acceptari à Deo præsumendum est. Non posse, docent Sanch. in decal. l. 4. c. 52. n. 4. & Suar. l. 6. de voto c. 21. n. 21. quia nulla potestas data est circa vota reservata à Pontifice per bullam, neque in aliam materiam reservatam quamvis utiliore, & præstantiore; totam enim potestatem, seu jurisdictionem commutandi prædicta tria vota sibi reservavit Pontifex. Neque sic impeditur per se majus bonum, sed solum non datur jurisdictione ad ea vota commutanda.

Ego lib. 3. decal. c. 16. §. 5. num. 4. sustinui (id enim hæc Pars III.

occasione scire operæ pretium erit) propria autoritate non posse quempiam commutare suum votum reservatum in opus melius. Sed post ea scripta incidi in questiones Morales Vincentii Tancredi, p. 1. r. 3. de voto d. sp. 6. Quæres 2. fol. 492. qui universaliter docet esse probabile, votum reservatum posse propria autoritate commutari in melius, etiam non reservatum, quia melius semper acceptatur à Deo.

Neque valet ait, paritas, Non potest per bullam, vel per privilegium mendicantium, ergo non poterit autoritate propria. Non valet inquit, quia potestas commutandi per bullam, & per privilegia fundatur in jurisdictione concessa à Pontifice, quæ circa reservatum nondum est concessa; at potestas commutandi in melius, autoritate propria fundatur in acceptione Dei, qui semper præsumitur melioris operis esse contentus. Hanc Tancredi sententiam probabilem esse, inficiari, non possum.

Votum subditorum.

13. Septima controversia. Scimus vota personarum sub alterius potestate existentium posse irritari ab eo in quo potestas ejusmodi residet, v. g. vota Filii à Patre, uxoris à marito, servi à domino &c. eo modo, & cum illis limitationibus, quas diximus, lib. 3. in decal. cap. 16. §. 3. cum de voti relaxatione tractavimus. Jam quæritur si filius v. g. impubes vovit castitatem absolutam, potestne ejus commutationem obtinere à suo confessorio per bullam.

Ratio dubitandi est, quia hoc votum, quamvis reservatum, potest irritari à Patre, ut ibidem dictum est, ergo videtur deficere à perfectione voti reservati, & consequenter videtur commutabile, tum per bullam, tum ab Episcopo.

Respond. Ita putat propter dictam rationem Guartierres, in q. can. l. 2. cap. 22. num. 49. Sed profecto perperam; nam nec per bullam, nec ab Episcopo commutari potest. Si quidem vota illa ideo irritantur à Patre &c. quia Pater habet dominativam potestatem in filium: quam potestatem dominativam non aufert, nec limitat Pontifex, quando sibi vota illa excepta reservat. At à confessorio, vel aliis Prælati, idem Pontifex aufert, vel limitat jurisdictionem per quam debeant illa vota commutari, vel dispensari, qua quidem limitatione supposita, nihil prædicti poterunt omnino. Ita Suar. l. 6. de voto cap. 26. n. 4. Castrop. tom. 3. tr. 3. disp. 2. punct. 12. n. 11. aliique.

Vota reservata, quorum dispensatio est necessaria.

14. Octava controversia. In aliquibus casibus urgentis necessitatis potest Episcopus dispensare in his reservatis votis, quando scilicet imminet grave aliquod damnum nisi dispense; & ad Pontificem aditus non est; ut si quis ligatus voto religionis, tamen, nisi puellam, quam deservavit, sine mora ducat uxorem, timeantur gravia scandala, & rixæ, nam tunc poterit Episcopus dispensare. Jam quæro, an tunc possit hoc votum commutari per bullam? Ratio autem id affirmandi est, quia per bullam commutari possunt omnia vota, quæ dispensare potest Episcopus; cum igitur possit hoc Episcopus dispensare, poterit, & confessarius per bullam electus, commutare.

Respond. Ita propter dictam rationem putant aliqui apud Dianam, p. 6. r. 6. resl. 50. Sed negandum omnino est cum Sanchez, lib. 8. matr. d. 15. n. 16. Pontio l. 9. matr. c. 10. num. 11. aliisque: ratio est, quia non est verum confessario electo per bullam concedi, posse commutare vota omnia, quæ potest Episcopus. Episcopus enim habet potestatem ordinariam, at confessarius solum delegatam, unde non est mirum, si confessarius non possit, quia illi nullo modo in sua delegatione per bullam conceduntur vota reservata, conceduntur au-

R 3 tem

tem Episcopo in illa necessitate, propter quandam Pontificis tacitam licentiam.

CLAVSULA XIII.

Item prædicto Commissario datur facultas, ut suspendere possit, dicto anno durante, omnes similes aut dissimiles indulgentias, & facultates ab eisdem, & à Sede Apostolica, & ejus auctoritate concessas quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, piis locis, universitatibus, Confraternitatibus, & singularibus personis, in Regnis, Insulis, Terris, locis, & Dominiis præfatis &c.

Et paulo post.

Et, ut interim, neque publicari, neque predicari possint, neque publicari, cujusvis hominum communiter, vel divisiim suffragantur. Exceptis tamen concessis Ordinum Mendicantium Superioribus, quoad eorum fratres.

Item, dicto commissario conceditur etiam facultas, ut ipse, per se, vel per alium, vel alios, quantum, & quoties sibi videbitur, Indulgentias, & alias Gratiarum per eum suspendas in favorem illorum, qui presentium Gratiarum in hanc causam pro Religionis defensione concessarum, participes effecti fuerint, revalidare, absque alio premio pessi.

CAPVT XIV.

De suspensione Indulgentiarum &c.

In his clausulis conceditur potestas commissario Cruciatæ suspendendi omnes alias indulgentias, & gratias, qui de facto suspendit, quando bullam promulgat (pro illo scilicet promulgationis anno) quamvis deinde idem commissarius in eadem promulgatione concedat Bullam fumentibus revalidationem prædictarum indulgentiarum, & gratiarum. Quare qui bulla caret, non acquirit illas indulgentias, quia pro ipso suspensæ remanent; qui autem bullam accipit, eas acquirit, quia pro bullam accipientibus revalidantur ea, quæ Commissarius paulo ante suspenderat.

Porro plura hæc sunt clara, plura sub controversia, de quibus breviter, & sigillatim.

§. I. *Quanam gratia per promulgationem bullæ suspendantur, vel non suspendantur quo ad*
Seculares.

EX contextu tenoris bullæ recte doctores eas indulgentias, facultates, gratiasque suspendi colligunt, quæ obstant expeditioni hujus bullæ Cruciatæ, hoc est, quæ illam aliquo tandem modo impediunt, non suspendi vero, quæ nequaquam impediunt.

2. Rursus eas suspendi, quæ à Summo Pontifice, vel ejus auctoritate concessæ sunt.

3. Denique eas suspendi, quæ sunt concessæ Ecclesiis, Hospitalibus, Piiis Locis Universitatibus, Confraternitatibus, singularibus personis in regnis, locisque in quibus bulla promulgatur.

4. Hinc ergo suspenduntur privilegia prædictis concessa celebrandi ante auroram, vel post meridiem, & similia, quæ concedit bulla, quia illa impediunt bullæ expeditionem; nam fideles contenti illis suis privilegiis, non essent valde faciles, ad recipiendam bullam.

5. Contra, non suspenduntur indulgentiæ, privilegia, & facultates in corpore juris contenta, quia Commissarius solum suspendere valet illa, quæ speciali auctoritate Pontificis conceduntur, hæc autem in jure contenta, sunt concessa auctoritate quidem ejusdem Pontificis, sed publica, & veluti communi. Adde, per clausulam generalem non suspendi ea, quæ in jure continentur, nisi eorum fiat mentio, ut docet Bartholus in *extrav. ad reprimen. v. non obstantia*, communiter receptus, & Castrop.

de bull. p. 11. n. 4. aliisque. Hanc sententiam quod per bullam non suspendantur quæ in jure communi continentur, sequitur Diana p. 1. r. de bull. ref. 87. & multi apud Gallegum, c. 12. d. 173, qui recenset aliquas facultates, concessas in dicto communi jure, quamvis sciam Mado sed contra illum late agit Bardi, de bull. p. 3. r. 1. cap. 2. n. 7. in 2.

6. Nec item suspenduntur facultates absolventium, penfandi, commutandi, quas habent Episcopi, quia facultates hæc non conceduntur, nec locis, nec singularibus personis, sed dignitati Episcopali.

7. Nec denique suspenduntur indulgentiæ & gratiæ, quas aliis concedunt dicti Episcopi, quia Commissarius solum suspendere potest, quæ concedit Pontifex.

8. Gratiæ, quæ sunt omnino dissimiles illis, quæ concedit bulla, qualis est v.g. facultas testandi, Missæ celebrandi cum altari portatili, ingrediendi Monasteria Monialium, non suspenduntur, si quidem hæc non expediunt expeditionem bullæ. Quando ego in hac decima tertia clausula dicitur, suspendi gratias similes, vel dissimiles, intelligitur de dissimilibus quoad modum, hæc autem impeditur bullæ expeditio, qualis esset v.g. facultas celebrandi duabus horis post meridiem, cum bullæ Commissarius solum personis Qualificatis concedat per horam unam. Ut diximus sup. c. 5. §. 6. n. 2. Hæc sunt certa ex Castropalao de bull. p. 11. breviter collectas.

9. Jam dubitari potest 2. An suspendantur indulgentiæ, quas possunt fideles acquirere, exhibentes aliquod opus pium dum habent numismata sacra, imagines, coronas, grana &c. quibus affixit Summus Pontifex indulgentias.

10. Respondeo. Suspendi docet Castropalaus, l. 1. n. 7. & Bardi l. c. n. 6. quia quæ sunt concessæ singularibus personis eas Imagines deferentibus: nam bullæ tenor eas se suspende indulgentias singularibus personis concessas. Verum non suspendi, unde has acquirit sine bulla, docet Trullench, Rodrig. Riccio adducti à Bardi l. c. quia non singularibus personis, sed omnibus Christi fidelibus, sub illa tamen conditione, si illas imagines habeant, eas indulgentiæ conceduntur. Hæc potest fieri tentio est mihi probabilior.

11. Dubitari potest tertio, de Jubilæo, quod toti Reipublice Christianæ solet concedi à Pontifice.

Respondeo. Hoc non suspendi, certum sit, atque adeo non esse opus Bulla ad illius indulgentias, & privilegia lucranda. Ratio est, quia hoc non conceditur determinatis locis, vel personis, sed omnibus totius orbis fidelibus. Ita Gallegus afferens praxim, quæ Commisarius Cruciatæ non impedit Jubilæi publicationem, nec addit se requirere bullam, ut in aliis indulgentiis requirit.

12. Dubitari potest quarto, de Altaribus privilegiatis.

Respondeo. Suspendi docet Delugo, de penis. l. 2. p. 49. & Bardi p. 3. tract. 4. c. 4. n. 14. quia hæc indulgentia est concessa loco peculiari, afferente alios pro hac licentia inter quos numerat Dianam, p. 1. tract. de bull. ref. 86. Sed certe Idem p. 9. r. 2. ref. 22. docet non suspendi, sicuti ibid. Ref. 23. sustinet, Altare privilegiatum non suspendi per annum Sanctum.

13. Dico igitur, esse probabile, non suspendi, atque pro altari privilegiato nos indigere bulla. Ita sustinet, præter dictum Dianam, Trullen. de bull. l. 1. §. 9. c. 4. dub. 4. Quintanad. in app. r. 1. dub. 14. Galleg. late cl. 2. dub. 173. Ratio est, quia est probabile, bullam solum suspendi indulgentias pro vivis, non vero pro defunctis.

Confirmat Gallegus, l. c. quia bulla dicit, se suspendi indulgentias concessas locis, vel personis singularibus, indulgentia altaris privilegiati non conceditur particularibus personis, sed animabus Purgatorii, anima autem in communi, & humano modo loquendi (moraliter, inquit Gallegus loquitur, non Metaphysicè) non est persona absolute dicta. Bene est; Sed illud, moraliter non Metaphysicè